

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİNLER TARİHİ

DİNLER TARİHİ

YAHUDİLİK ve HİRİSTİYANLIK

Neler Öğreneceğiz?

1. Yahudilik
2. Hıristiyanlık

➤ **Yahudilik hakkında
neler biliyorsunuz?**

1. Yahudilik

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

İnanç Esasları

Musa bin Meymûn'un
belirlediği on üç inanç esası

Nüfusu

20 milyon

Yayıldığı Ülkeler

İsrail, ABD, Fransa, İngiltere,
Rusya, Türkiye

Ortodoks Yahudilik, Reformist
Yahudilik, Muhafazakâr
Yahudilik, Yeniden Yapılanmacı
Yahudilik, Siyonist Yahudilik

Akımlar

Kenan (Filistin)

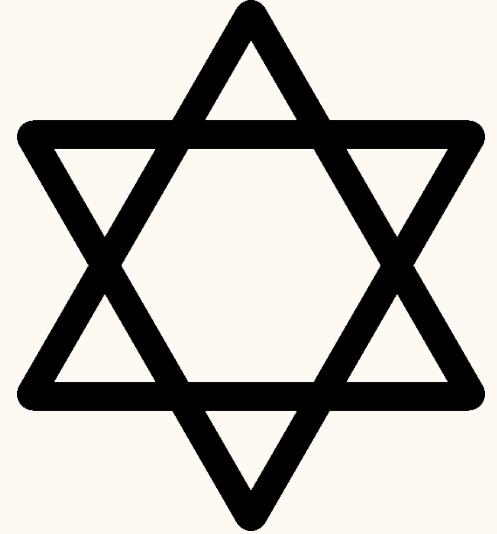
Köken

1.1. Yahudiliğin Tarihçesi

Yahudiler kendilerini etnik olarak Hz. İbrahim, onun oğlu Hz. İshak ve torunu Hz. Yakub'a dayandırırılar (İbraniler).

Dinî açıdan ise MÖ 13. yüzyılda Hz. Musa'ya gelen vahiyle başlatırılar (Yahudilik).

Türkiye'de yaşayan Yahudiler kendileri için "Hz. Musa'nın dinine bağlı, onun yolundan giden" anlamlarına gelen Musevi ismini kullanırılar.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

İbrani

- İbrani terimi, Yahudiler tarafından kurucu atalar olarak kabul edilen Hz. İbrahim, oğlu Hz. İshak ve torunu Hz. Yakub ile onların çocuklarını tanımlar.

İsrail

- Yahudilere göre İsrail terimi, “Tanrı’yla uğraşan” anlamında Hz. Yakub’un lakabıdır. İbraniler, Babil sürgününe (MÖ 587) kadar İsrail ve İsrailoğulları olarak anılır.

Yahudi

- Yahudi terimi, Babil sürgünü sonrası ortaya çıkmıştır. Babil halkı, İsrailoğullarını "Yahudalı" anlamında "Yahudi" olarak adlandırır. Yahudilik, bu tarihten itibaren Hz. Musa’nın getirdiği dinin adı olmuştur.

Musevi

- Musevi terimi, Hz. Musa’nın şeriatına bağlı kimse anlamındadır. Yahudiler, Türkiye’de kendilerini "Musevi" olarak adlandırırlar.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Kronolojik Yahudi Tarihi

Atalar Dönemi:
Hz. İbrahim'den
Hz. Musa'ya Kadar
(MÖ 1800-1300)

Mezopotamya'da yaşadığı kabul edilen Hz. İbrahim, Tanrı'nın vahyi doğrultusunda Ken'an topraklarına göç etmiş ve burada göçebe bir hayat sürmüştür.

Hz. İbrahim'in Hâcer'den Hz. İsmail, ardından karısı Sâre'den Hz. İshak doğmuş, bu iki oğlundan İsmailoğulları ve İsrailoğulları ortaya çıkmıştır.

Tevrat'ta Tanrı'nın Hz. İbrahim ile bir ahit yaptığı, kendisini ve soyunu bereketli kıldığı, Kenan topraklarını mülk olarak soyuna verdiği ifade edilmektedir.

İsrailoğulları Hz. Yusuf zamanında Mısır'a yerleştiler. 400-430 yıl süren Mısır Dönemi'nde on iki kabilelik bir kavme dönüştürler.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

**Mısır'dan Çıkış
ve Milletleşme
Dönemi: Hz.
Musa Dönemi
(MÖ 1300-
1200)**

Tevrat'a göre İsrailoğulları Mısır'da kısa bir refah döneminin ardından köleleştirilmiştir. Onları firavunun zulmünden (kölelikten) Hz. Musa kurtarmıştır.

İsrailoğulları'nın, Hz. Musa önderliğinde Mısır'dan çıkarılıp daha sonra Sina Dağı'na ulaştırılıp burada Tanrı ile ahitleşmeleri İsrailoğulları tarihinde dönüm noktasıdır.

Bu ahit kapsamında Tanrı Yahve tarafından Hz. Musa'ya İsrailoğulları'nın uyması gereken kuralları içeren Tevrat verilmiştir.

İsrailoğulları, Hz. Musa zamanında Kenan topraklarına girememişlerdir. Hz. Musa'nın Sina Dağı'ndayken İsrailoğulları altından buzağı heykeli yapıp onu ilah edinmişlerdir. Daha sonra Kenan topraklarında yaşayan halkla savaşmak istememiş ve Hz. Musa'ya isyan etmişlerdir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Mısır'dan çıkan bu ilk nesil, İsrail
Tanrısı'na karşı gelmenin cezası olarak
kırk yıl boyunca çöle mahkûm edilmiş,
vaat olunan topraklara girmelerine izin
verilmemiştir. Çöl dönemi
boyunca itaatsiz tutumlarını
sürdürmüşlerdir.

Hz. Musa'dan sonra
İsrailoğulları Yeşu
önderliğinde vaat edilmiş
topraklara girmiştir. Yeşu,
müstakil bir devlet
kurmadı. Toprakları on iki
kabile arasında
paylaştırmıştır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Hâkimler Dönemi (MÖ 1200 - 1050)

Yeşu'nun ölümünden sonra İsrail kabileleri, "hâkimler" olarak adlandırılan seçilmiş dinî liderlerin önderliğinde yerleşik ziraî düzene geçmişlerdir.

Kenanlı kavimlerin yolundan gidip İsrail Tanrısı yerine bu kavimlerin tanrılarına (Baal, Aştarot vb.) tapmışlardır.

Kabileler ilk kez bu dönemde yerleşik düzene geçmişlerdir. Yahuda ve Bünyamin kabileleri güneye, diğer on kabile ise kuzeye yerleşmiştir.

Krallar Dönemi (MÖ 1050- 900)

Bu dönemin en önemli üç kralı vardır: Saul, Davut ve Süleyman.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Peygamber Samuel,
İsrailoğullarının talebi
ve Tanrı'nın izniyle
Saul'ü (Kur'an'da
Tâlût) kral seçmiştir.

İsrailoğullarının ilk
kralı seçilen Saul,
Filistîlerle savaşmış ve
büyük başarılar
kazanmıştır. Bir
savaşta Saul, Golyat'la
(Kur'an'da Câlût)
savaşmaya cesaret
edememiştir.

Davut, Filistîli komutan
Golyat'ı öldürünce şöhreti
bir anda artmıştır. Kral
Saul'ün ölümünden sonra
Samuel peygamber,
Davut'u kral olarak
kutsamıştır.

Kral Davut Kudüs'ü
fethederek 12 İsrail
kabilesini tek merkezde
birleştirmiştir. İsrailoğulları
altın çağlarını onun
döneminde yaşamışlardır.
Hz. Davut zamanında
krallık en geniş sınırlarına
ulaşmıştır.

Yahudilere göre
Davut ve oğlu
Süleyman
peygamber değil,
kraldır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Kral Davut'un ölümünden sonra yerine oğlu Süleyman geçmiştir.

Kudüs'te Mabel'di (Bet-Hamikdaş) inşa ettirmiştir.

İsrailoğulları bu dönemde üç şeye birden sahip olmuşlardır: Kral, devlet ve mabel.

Kral Süleyman, komşu krallıklarla anlaşma yoluna giderek ve çok sayıda siyasi evlilikler yaparak babasından devraldığı topraklarda barışı sağlamaya çalışmıştır.

Bu mabel, Yahudi halkının dinî ve millî hayatının merkezi hâline gelmiştir. **I. Mabel Dönemi** başlamıştır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

**Krallığın İkiye
Bölünmesi ve
Sürgünler
(MÖ 930-586)**

Kral Süleyman'ın
ölümünden sonra
kuzeydeki on kabile
İsrail Krallığı adıyla
bağımsızlığını
ilan etmiştir.

Yahuda ve Bünyamin
kabileleri ise güneyde
Kudüs merkezli Yahuda
Krallığı'nı kurmuştur.

Kuzeydeki İsrail kralları,
dönemin
peygamberlerinin bütün
uyarlarına rağmen
Tevrat öğretilerinden
sapmış ve politeist
uygulamalara
yönelmiştir.

Asur Kralı II. Sargon
MÖ 722'de bu krallığa
son vermiş ve halk
sürgün edilmiştir.
Sürgüne gidenler diğer
milletler arasında
asimile olmuş ve tekrar
bölgeye geri
dönememiştir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Güneydeki Yahuda krallığı ise MÖ 587'de Babil Kralı Buhtunnasr tarafından yıkılmıştır.

İkinci Mabet Dönemi (MÖ 538-MS 70)

Yahudi krallığı tamamen sona ermiş, Süleyman Mabedi tahrip edilmiş ve halkın büyük bir kısmı Babil'e sürgün edilmiştir. Böylece I. Mabet dönemi sona ermiştir.

Yahudiler Babil'de yetmiş yıl sürgünde kalmışlardır. Babil sürgünü, Perslilerin bölgeye hâkim olmasıyla sona ermiştir.

Persler'in Bâbilliler'i yenilgiye uğratmasının ardından bölgenin yeni hâkimi olan Pers Kralı Koreş, sürgündeki İsrailoğulları'nın Yahuda'ya dönmelerine izin vermiştir (MÖ 538).

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Sürgünden dönenler mabedi yeniden inşa etmiş, böylece Yahudi tarihinde İkinci Mabel Dönemi başlamıştır.

Bu döneme Ezra'nın reformları damgasını vurmuştur. Ezra sürgün sırasında kaybolan ve unutulmuş Tevrat'ı yeniden kaleme almış, yaptığı reformlar sebebiyle Ezra, Yahudi geleneğinde ikinci Musa olarak yüceltilmiştir.

Bu dönemde "Yahudi" ve "Yahudilik" kavramları öne çıkmıştır. Yahudiliğin sistemleşmeye başladığı dönemdir.

Bu tarihten sonra Yahudilere kohenler (hahamlar) liderlik etmeye başlamıştır.

Makedonya Kralı Büyük İskender'in Perslerin kontrolündeki toprakları ele geçirmesiyle (MÖ 332), Yahuda bölgesinde Yunan hâkimiyeti ve etkisi başlamıştır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Büyük İskender'in ölümünden sonra, Yunan kültürü Yahudilere dayatılmaya başlamış, sünnet ve Cumartesi (Şabat) kutlamaları yasaklanmış, mabede Zeus heykeli dikilmiş ve Yahudiler putlara tapmaya mecbur bırakılmışlardır.

Yunanca konuşan Mısır Yahudi cemaati için Tevrat, Yunancaya tercüme edilmiştir. Bu çeviriye "Septuagint" (Yetmişler Çevirisi) denilmiştir.

MÖ 63'de Romalılar bölgeyi ele geçirince Yahudiler Roma'ya karşı ayaklanmışlardır.

MS 70'de Kudüs Romalı askerlerce tahrip edilmiş, Mabel ikinci kez yıkılmış ve Yahudilerin büyük bir kısmı sürgüne gönderilmiştir.

İkinci Mabel Dönemi'nde Ferisilik, Sadukilik ve Essenilik adıyla bilinen üç büyük Yahudi grubu ortaya çıkmıştır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

İkinci Mabet Dönemi Sonrası Yahudilik (MS 70-MS 600).

Romalılar'ın Yahuda'yı ele geçirmesiyle birlikte (MÖ 63) Yahuda Krallığı sona ermiş, Yahuda doğrudan Roma yönetimine bağlanmıştır.

Bu dönemde İsa Mesih hareketi ortaya çıkmıştır. Tebliğiyle taraftar toplayan İsa Mesih'in Yahudi din adamlarının şikâyeti üzerine Roma Valisi Pilatus tarafından yalancı mesihlikle suçlanarak çarmıha gerildiğine inanılmaktadır.

Kudüs, Romalılar tarafından kuşatılmış, mabet yıkılmış ve Yahudiler Kudüs'ten çıkarılmıştır (MS 66-70).

Bu dönemde Yahudi sözlü literatürünü oluşturan Mişna ve Talmud derlenmiştir. Sözlü geleneğin derlenmesiyle Rabbanî Yahudilik ortaya çıkmıştır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Bu dönemde Yahudi dininin merkezine ikinci mabed döneminde ağırlıklı yere sahip olan mabed, kurban ve kohen sınıfı yerine Tevrat, sinagog ve din bilginleri (rabbiler) geçmiştir.

Bu dönemde İsa Mesih hareketi ortaya çıkmıştır. Tebliğiyle taraftar toplayan İsa Mesih'in Yahudi din adamlarının şikâyeti üzerine Roma Valisi Pilatus tarafından yalancı mesihlikle suçlanarak çarmıha gerildiğine inanılmaktadır.

Küçük bir Yahudi mezhebi olarak ortaya çıkan Hristiyanlık, hem Roma (Bizans) İmparatorluğu'nun resmî dini hem de Yahudiliğe rakip bir din haline gelmiştir

Yahudiler, MS 70'deki sürgünden sonra 1948'de İsrail Devleti kuruluncaya kadar sürgünde yaşamışlardır.

1.2. Yahudiliğin İnanç Esasları

Yahudiliğin
İslam'daki gibi
bağlayıcı bir
amentüsü (inanç
esasları) yoktur.

Tevrat'taki "On Emir"
pek çok Yahudi din
bilgini tarafından
Yahudiliğin temelini
oluşturan prensiplerin
özetini kabul edilmiştir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

- **On Emir:** Hz. Musa'ya Sina'da taş tabletler üzerine yazılı olarak verildiğine inanılan ilâhî emirlerdir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

On emir şunlardır:

Seni Mısır
diyarından,
esirlik evinden
çıkaran Tanrın
benim.

Cumartesi günü
hiçbir iş
yapmayacaksın.

Babana ve
anana hürmet
edeceksin.

Zina
etmeyeceksin.

Çalmayacaksın.

Komşunun
evine tamah
etmeyeceksin.

Komşuna karşı
yalan şahitlik
etmeyeceksin.

Başka ilâhlara
tapmayacaksın.

Tanrı'nın ismini
boş yere ağza
almayacaksın.

Katletmeyeceksin.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Yahudilikte inanç esaslarını bugünkü şekliyle tespit eden kişi, Yahudi din bilgini Musa b. Meymûn'dur (ö. 1204).

İbn Meymûn'un belirlediği 13 iman esası; Tanrı, peygamberlik, kutsal kitap, ilahî yargı, ahiret ve mesih inançlarından oluşur.

On Üç İman Esası

Tanrı'nın varlığına ve
her şeyi yarattığına,

Tanrı'nın bir cisminin
olmadığına ve tasvir
edilemeyeceğine,

Ritüellerin sadece
Tanrı'ya yapılacağına,

Tanrı'nın birliğine,

Tanrı'nın ezelî ve ebedî
olduğuna,

Peygamberlerin bütün
sözlerinin doğruluğuna,

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Mûsâ'nın gelmiş ve gelecek bütün peygamberlerin en büyüğü olduğuna,

Mevcut Tevrat'ın Tanrı tarafından Mûsâ'ya verilenle aynı olduğuna,

Tevrat'ın değiştirilmeyeceğine ve son şariat olduğuna,

Tanrı'nın insanların bütün düşüncelerini ve eylemlerini bildiğine,

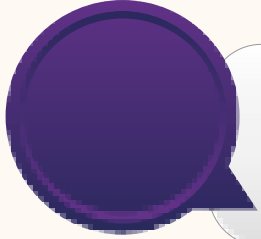
Tanrı'nın emirlerini yerine getirenleri mükâfatlandıracağına, karşı gelenleri cezalandıracağına,

Mesih'in gelmesi gecikse de geleceğine,

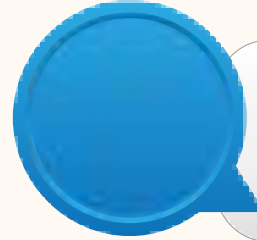
Tanrı'nın ölüleri dirilteceğine inanmak.

Tanrı:

Yahudi inancına göre;

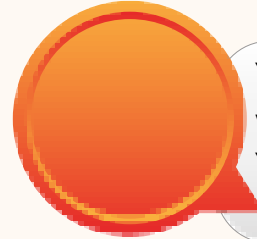
Tanrı birdir, eşi ve ortağı yoktur.

Tanrı'nın Yehova ve Elohim olmak üzere iki özel ismi vardır.

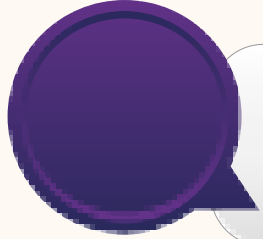
Tanrı Yehova'dan başka tanrılar edinmek ve puta tapmak büyük günah kabul edilir.

Yehova/Yahve tüm insanların yaratıcısı olmakla birlikte, özel olarak Yahudilerin rehberi, koruyucusu ve kurtarıcısıdır.

Peygamberlik:

Yahudi inancına göre;

Tanrı ile İsrailoğulları arasında aracılık eden peygamberler vardır.

Peygamberlik Hz. İbrahim ile başlar. Hz. Musa ile zirveye ulaşır, Malaki ile sona erer.

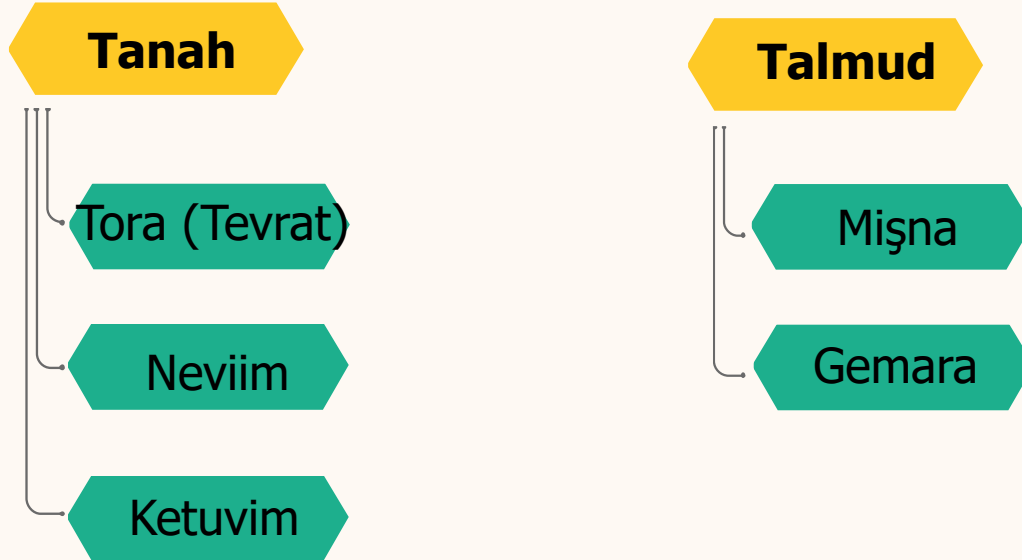

Yahudi inancına göre peygamberler arasında sadece Hz. Musa vahyi aracısız almıştır. Bu yüzden onun dinde özel bir yeri vardır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Yahudi kutsal kitap külliyyatı, yazılı ve şifahî olmak üzere iki kısma ayrılır. Yazılı olana "Tanah"; şifahî olana ise "Talmud" adı verilir.

Kutsal Kitap:

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Tora (Tevrat)

Dünyanın yaratılışından Hz. Musa'nın vefatına kadar geçen olayları ve Tanrı'nın İsrailoğullarına verdiği hükümleri içerir.

Tanrı'nın Hz. Musa'ya vahyidir. Diğer Yahudi mezhepleri ise Tora'nın yüzyıllar içinde birçok yazar tarafından kalem alındığı görüşündedir.

5 kitaptan oluşur.

Neviim

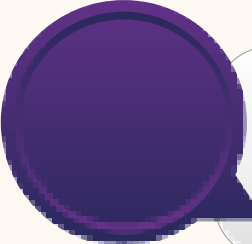
"Peygamberler" demektir. İsrailoğullarına gönderilmiş peygamberlerden bahseder. 8 kitaptan oluşur.

Ketuvim

"Yazılar" demektir. İsrailoğullarının tarihinden ve çeşitli yazılardan oluşur. 11 kitaptan oluşur.

Ahiret:

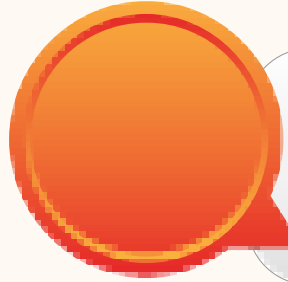
Yahudi inancına göre;

Yahudi kutsal kitabında ahiretin varlığı ve ahirete iman konusunda açık bir bilgi bulunmaz.

Öte dünya ve yeniden diriliş gibi inançlar, Yahudi geleneğinde çok geç dönemde, özellikle İslam'ın etkisiyle ortaya çıkmıştır.

Günümüz Yahudi mezhepleri arasında öte dünya, yeniden dirilme, cennet ve cehennem inancı konularında farklı görüşler vardır.

Mesihçilik:

"Mesih" kavramı başlangıçta Tanrı tarafından görevlendirilen kralları ifade etmekteydi.

Zamanla, ahir zamanda ortaya çıkacak ve Yahudileri düşmanların elinden kurtarıp Mesih Çağı'nı başlatacak bir kurtarıcı anlamı kazandı.

Mesih beklentisi Yahudiler baskı altında olduklarında daha fazla artmış ve birçok kişi böyle zamanlarda mesihlik iddiasında bulunmuştur.

Günümüzde mesih beklentisi, Ortodoks Yahudiliğin temel inançlarından biridir. Reformist Yahudilikte ise mesih öğretisi kabul edilmez.

Ahit ve Seçilmişlik:

- Yahudi inancına göre Tanrı, İsrailoğullarıyla bir ahit yapmış ve onları kendisi için özel bir kavim olarak seçmiştir.
- Tanah'ta iki farklı ahitten bahsedilir:

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

H.
İbrahim
ile
yapılan
ahit

Bu ahit tek taraflıdır.

Tanrı'nın Hz. İbrahim,
Hz. İshak ve Hz.
Yakub'la yaptığı ahittir.

Tanrı, Hz. İbrahim'in soyunu
çoğaltacağını ve onları kutsal
topraklara mirasçı yapacağını
vadeder.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Hz. Musa
ile yapılan
ahit

İsrailoğulları, Hz. Musa'ya Sina Dağı'nda verilen emirlere uymaları hâlinde, "kutsal kavim" olarak Tanrı'nın özel ilgisini kazanacaklardır.

Tanrı ile tüm İsrail halkı arasında yapılan ahittir.

İtaatsizlik hâlinde ise kutsal topraklar dâhil Tanrı'nın yardımıyla elde ettikleri her şeylerini kaybedeceklerdir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Hız. Musa Dönemi'ndeki
"dinsel seçilmişlik"
(kutsal kavim) anlayışı,
İkinci Mabad
Dönemi'nden itibaren
yerini "etnik seçilmişlik"
(üstün ırk) düşüncesine
bırakmıştır.

Modern dönemde bazı
Yahudi bilginler
seçilmişlik düşüncesini,
toplumlar arası eşitlik
ilkesine aykırı olduğu
gerekçesiyle reddederler.

Kutsal Toprak (Arz-ı Mev'ûd-Vaadedilmiş Topraklar)

Yahudi inancına göre yeryüzünün merkezinde bulunduğu inanılan Filistin toprakları, Tanrı'nın kutsallığının ve hükümlerinin doğrudan tecelli ettiği bölgeyi ifade eder.

Filistin'de yer alan Kudüs, krallığın merkezi ve Mabet'in inşa edildiği yer olması nedeniyle kutsal kabul edilmiştir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Yahudiler, tarihte birçok kez kutsal topraklardan sürgün edilmişlerdir.

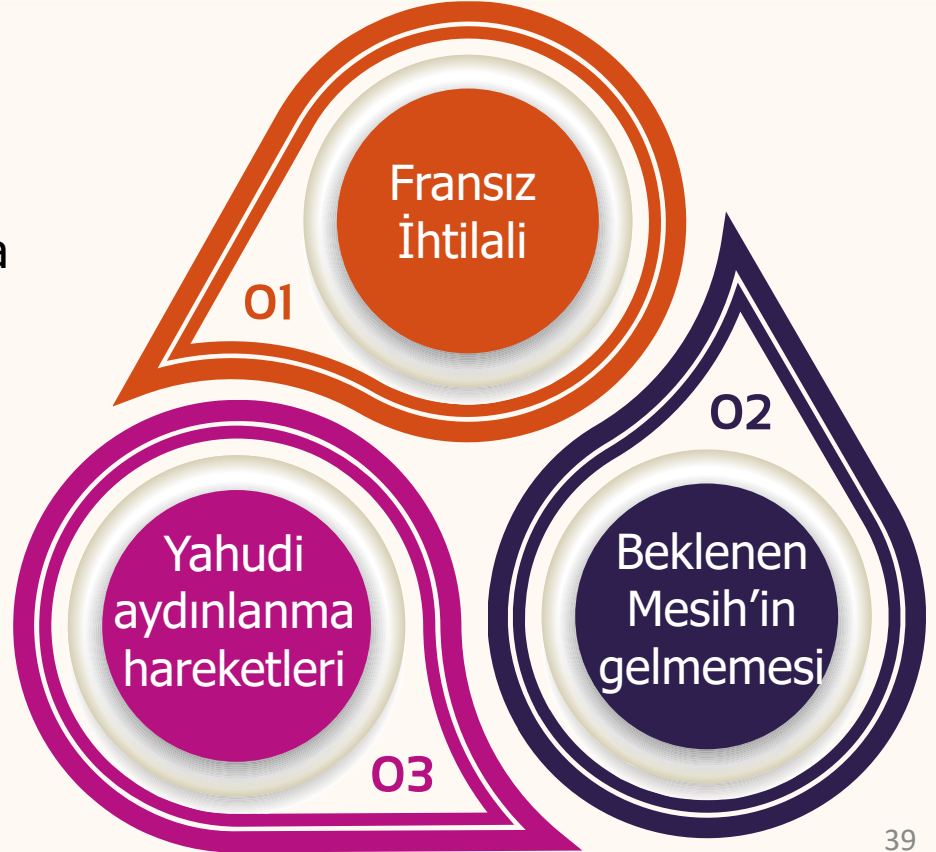
Yahudiler, dinî bir merkez kabul etmeleri dolayısıyla, her zaman kutsal topraklara geri dönmenin yolunu aramışlardır.

Yahudi din otoriteleri, zorunlu kalmadıkça kutsal toprakların dışında yaşamayı veya kutsal topraklar dışında bir devlet kurmayı dine aykırı kabul ederler.

Bunun sebebi, Yahudiliğin en temel kurum (Bet Hamikdaş) ve kurallarının bu topraklarda yaşanabilecek şekilde belirlenmiş olmasıdır.

Günümüz Yahudi Akımları

- Günümüz Yahudi akımlarının ortaya çıkışında etkili olan bazı olaylar yaşanmıştır.
- Bu olaylardan bazıları şunlardır:

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Ortodoksluk, Yahudiliği geleneksel şekilde yaşayan bir mezheptir. Ferisiler ve Rabbanî Yahudilerin günümüzdeki temsilcileridir.

Yahudi dinî hükümlerinin Tevrat'ta yer aldığı ve Talmud'ta yorumlandığı şekliyle harfiyen yerine getirilmesini isterler.

Ortodoks Yahudilik

Hasidiler, Ortodoks Yahudilik içinde radikal kanadı temsil eder. Dinî hükümlerin katı bir şekilde uygulanmasını savunurlar. Hasidi erkekler, siyah paltolu, siyah şapkalı, uzun sakallı ve favorileri üzerinde lüleleri olan kişilerdir.

Mesih gelmeden kurulduğu için İsrail Devleti'ni tanımazlar. Bu yüzden devlete vergi vermeyi ve askere gitmeyi reddederler.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

19. yüzyılın başlarında Alman Yahudileri arasında ortaya çıkmış bir harekettir. Reformistler, Tevrat'ın vahiy mahsulü olduğunu kabul etmezler. Onlara göre Tevrat'ın hükümlerinin pek çoğu artık geçerliliğini yitirmiştir.

Mesih, kutsal topraklara dönüş ve mabedin yeniden inşası düşünceleri benimsenmez.

Reformist Yahudilik

Ritüellerin dilinin İbranice olması zorunlu değildir.

Yerel dillerde ayin yapılabilir ve vaaz edilebilir. Sinagogta kadın erkek karışık yan yana ayine katılabilirler.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Reformistlerin Tevrat'ın beşer eliyle yazıldığı iddiasını kabul etmezler.

Muhafazakâr Yahudilik

Tevrat'ın ilahî ilhamla yazdırılmış bir kitap olduğuna inanırlar.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Bu hareket, seçilmişlik düşüncesini, toplumlararası eşitlik ilkesine ve modern insan anlayışına ters düştüğü için reddeder.

Yahudiliği bir din olarak değil Yahudi toplumunun oluşturduğu ve sürekli gelişen bir medeniyet olarak tanımlarlar.

Yeniden Yapılanmacı Yahudilik

Tevrat'ı vahyedilmiş ilahî bir kitap olarak değil, Yahudi medeniyetinin bir parçası görürler.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Siyonizm

Siyonizm, kökleri 19. yüzyıla dayanan, Filistin’de bir Yahudi devleti kurma amacıyla ortaya çıkan siyasi bir harekettir.

Dinî Siyonizm: Kurtarıcı Mesih beklentisine dayanır. Mesih geldiğinde yeryüzünde Tanrı krallığı kurulacak ve bütün insanlık tek bir ırka bağlanacaktır. Bazı dinî Siyonist gruplar, Mesih önderliğinde kurulmadığı için modern İsrail devletini tanımazlar.

Politik Siyonizm: Theodor Herzl’in başı çektiği bu hareket seküler karakterlidir ve dinî hedefleri yoktur. Amaç, günümüz politik milliyetçilik anlayışı çerçevesinde Yahudi kimliğinin yeniden oluşturmaktır.

Politik Siyonistlerin Filistin’de bir Yahudi devleti kurma çabaları II. Abdülhamit’in karşı koymasıyla önce başarısız olmuştur. Fakat İngiltere ve Amerika’nın desteğiyle David Ben-Gurion 14 Mayıs 1948’de İsrail Devleti’nin kurulduğunu resmen ilan etmiştir.

1.3. Yahudiliğin Ritüelleri, Sembolleri ve Kutsal Mekânları

Günlük, Haftalık ve Yıllık Ritüeller:

- Yahudilikte dinî ritüeller, günlük, haftalık ve yıllık olmak üzere bireysel veya cemaat hâlinde yapılır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Günlük İbadet

Günlük ritüel, evde bireysel veya mabette cemaat halinde, sabah, öğleden sonra ve güneş battıktan sonra dua etmekten ibarettir.

Günlük ritüellerin temelini "Şema Yisrael" (Dinle İsrail) duası ile Amida oluşturur.

Erkekler, sabah ritüelinde, diğer vakitlerden farklı olarak başlarına ve omuzlara Tallit örterler.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Haftalık İbadet

Şabat (Cumartesi), haftanın en kutsal günüdür. Bu günde Yahudiler hiçbir iş yapmazlar.

Bunun nedeni, Yahudi inancına göre Tanrı'nın dünyayı altı günde yaratmış ve yedinci gün, yani Cumartesi günü dinlenmiş olmasıdır.

Tanrı bu günü Yahudiler için bir dinlenme ve ritüellerini yerine getirme günü ilan etmiştir.

Dinî Bayramlar:

Roş-Haşana

Yahudi takviminde yılbaşısıdır. Yahudiler, yılın ilk gününün Tanrı'nın hüküm günü olduğuna ve herkesin kaderinin bu günde belirlendiğine inanırlar.

Yom Kippur

Kefaret günü. Yom Kippur, Yahudilerin en kutsal günüdür. Roş-Haşana'nın ilk gününden başlayıp on gün devam eden tövbenin sonundaki kefarettir.

Simha Tora

Tevrat'ı hatim bayramı. "Tora Sevinci" anlamına gelen Simha Tora, Sukot'un sonunda, sinagogdaki haftalık Tevrat okumalarının bir yıllık döngüsünün tamamlanışının kutlandığı bayramdır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Fısıh

Hamursuz Bayramı.
Mısır'dan çıkışın
anısına kutlanır.
Yahudi takvimine göre
Fısıh 15 Nisan'da
başlar ve bir hafta
sürer. Bu günlerde
mayasız ekmek
(matsa) yenir.

Şavuot

Haftalar bayramı.
Şavuot, Tevrat'ın
Sina'da
İsrailoğullarına
indirilmesi anısına
kutlanır. "Tora
Bayramı" da denir.

Sukot

Çardaklar bayramı.
İsrailoğullarının
Mısır'dan çıktıktan sonra
kırk yıl çölde
dolaşmalarının anısına
kutlanan bir bayramdır.
Bu bayramda geçmiş
yâd etmek için çadırlar
kurulur ve ağaç
dallarıyla süslenir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Semboller:

Davut Yıldızı (Magen David):

Yahudiliğin ve Yahudi kimliğinin sembolü kabul edilir. Davut Yıldızı, Yahudilik simgesi olarak ilk kez Prag Yahudi topluluğu tarafından kullanılmıştır. Günümüzde İsrail Devleti'nin bayrağında bulunur.

Mezuza: Evlerin giriş kapısının sağ pervazına yerleştirilen ve içinde Tevrat'tan bölümlerin yazılı olduğu kâğıtların yer aldığı tahta veya metal kutucuktur.

Menora: Yedi kollu şamdan. En eski Yahudi sembolüdür. Hz. Musa'nın Sina Dağı'nda gördüğü yanan çalıyı temsil eder.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Tallit: Kenarları saçaklı, üzerinde Tevrat'tan bölümler yazılı olan bir dua şalıdır.

Kippa: Erkeklerin ritüel esnasında ve Tevrat çalışırken başlarına örttükleri küçük takke biçiminde başlık.

Tefilin: Erkeklerin sol kollarına ve alınlarına muska şeklinde bağladıkları, içinde Şema Yisrael duasının yazılı olduğu iki kutucuktan ve bir deri kayıştan ibarettir.

Şofar: Roş-Haşana ve Yom Kipur bayramlarında çalınan koç veya keçi boynuzundan yapılmış bir borudur.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Kutsal Mekânlar:

Kral Süleyman'ın MÖ 967-960 yıllarında Kudüs'te yaptırdığı mabettir.

Süleyman Mabedi, MÖ 586'da Babililer tarafından tahrip edilmiştir.

**Bet Hamikdaş
(Süleyman
Mabedi):**

MÖ 515'de Pers İmparatorluğu döneminde sürgünden dönem Yahudilerce yeniden inşa edilmiştir.

En son Romalılar tarafından MS 70 yılında ikinci kez yıkılmıştır.

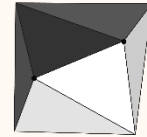
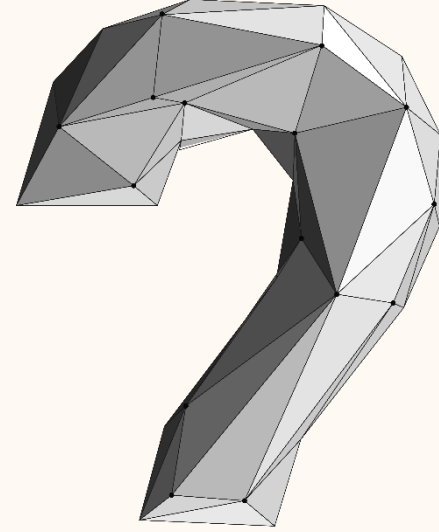
3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Günümüzde
Süleyman
Mabedi'nden geriye
sadece "batı duvarı"
(ağlama duvarı)
kalmıştır.

Günümüzde «Batı Duvarı» (Ağlama Duvarı)

➤ **Hıristiyanlık hakkında
neler biliyorsunuz?**

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

İnanç Esasları

Teslis, Peygamberlik,
Vahiy, Kurtuluş

Nüfusu

2.2 milyar

Yayıldığı Ülkeler

Kuzey ve Güney
Amerika, Avrupa,
Rusya

Katolik, Ortodoks,
Protestan

Akımlar

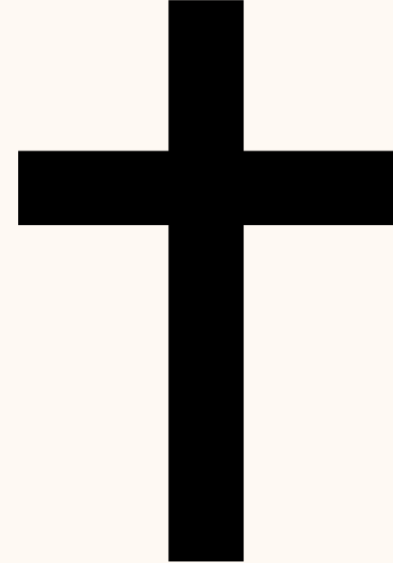
Filistin

Köken

2.1. Hıristiyanlığın Tarihçesi

Doğduğu Zemin:

- Hıristiyanlığın doğduğu zeminde Yahudilik ve diğer kültürler önemli etkiye sahipti.
- Bu dönemde birbirinden farklı birçok Yahudi mezhebi bulunmaktaydı.
- Grek, Roma, Helenistik ve Pagan (Putperest) kültürleri de Hıristiyanlığın oluşmaya başladığı dönemde etkili olmuştur.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Doğuşu:

- Hıristiyanlar dinlerinin kurucusu olarak Hz. İsa'yı görürler.
- Hıristiyanların bir çoğuna göre Hz. İsa mucizevi bir kimliğe sahip, tanrısal özellikleri olan bir kişiliktir.

Hız. İsa'nın doğum sahnesinin canlandırması

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

- Hz. İsa'nın yaşadığı dönemde farklı Yahudilik anlayışlarının olduğu görülmektedir.
- Hz. İsa, söylemlerinden rahatsız olan Yahudi din adamlarının kışkırtması ve Romalıların infaz etmesi sonucu çarmıh hadisesiyle karşı karşıya kalmıştır.

Hız. İsa Dönemi'nde Filistin bölgesi

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

- Hz. İsa sonrası dönemde Hıristiyanlık en genel hatlarıyla ikiye ayrılmıştır:

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Yahudi-Hıristiyanlığı

Hız. İsa'nın Musa şeriatine sadık bir Yahudi gibi yaşaması sebebiyle Musa şeriatine uymayı öğütleyen ve İsa'nın beklenen Mesih olduğuna inanan akıma Yahudi-Hıristiyanlığı denir.

Gentile-Yahudiliği

(Yahudi olmayan/ Putperest kökenli Hıristiyanlar):

- Kurtuluş için Musa şeriatine uymanın şart olmadığını, sadece İsa'nın insanlığın günahları için kurban olduğuna iman etmenin yeterli olduğunu kabul eden akımdır.
- Bu akımın başını, Tarsuslu Pavlus çekmektedir.
- Günümüzdeki tüm Hıristiyan mezhepleri, Gentile Hıristiyanlığının devamıdır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Pavlus:

Pavlus'un temsili resmi

1

Başlangıçta
İsa'ya inananlara
zulmeden Pavlus
sonradan
Hristiyan
olmuştur.

2

Musa şeriatının
esnetilmesinde, Tanrı
yerine İsa'yı merkeze
alan Hristiyanlık
yorumunun ve tanrısal
özeğe sahip İsa
düşüncesinin ortaya
çıkmasında önemli rolü
olmuştur.

3
Hristiyanlığın
paganlar arasında
yayılması için
yolculuklara
çıkmiş ve
misyonerlik
yapmıştır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

(Pavlus'un üç misyon yolculuğunun haritası)

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

(Hristiyanlığın yayılışını gösteren harita)

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Hız. İsa

Hıristiyanlar, MÖ. 5
veya 4 yılında
doğın Hız. İsa'yı,
Hıristiyanlığın
kurucusu olarak
kabul ederler.

**Havariler
Dönemi**

Hız. İsa'nın
takipçilerinin Hız. İsa
sonrası bu dinin
yönelimi hakkında
karar vermek
zorunda kaldıkları
dönemdir.

**Konstantin'den
Büyük Gregory'ye.**

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Hıristiyanlık Roma
İmparatorluğu'nda
Konstantin'in ilan ettiği
Milan Fermanı'na (313)
kadar illegal bir din
olarak kabul edilmiştir.

Bu ferman ile
beraber
imparatorlukta
Hıristiyanlara
yapılan takibat son
bulmuştur.

Bu dönemde İsa'nın
Tanrı olmadığını
söyleyen Arius
(ö. 336) ile İsa'nın
Tanrılığını savunan
Athanasius'un (ö. 373)
(Atanasius) görüşleri
karşı karşıya gelmiştir.

İznik Konsili'nde
(325)
Athanasius'un
görüşü kabul
edilmiştir.

Ardından da 395
yılında I. Theodosius,
Hıristiyanlığı
Roma'nın resmî dini
olarak ilan etmiştir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Ortaçağ Dönemi

Bu dönemde Papalık makamı ile imparatorluklar birleşerek, kilise-devlet bütünleşmesi meydana gelmiştir.

Bu durum, Slavların Hristiyanlaştırılmasında olduğu gibi misyonerlik faaliyetleri için olumlu sonuçlar doğurmuştur.

Zira Papalık, devlet güçlerini de yanına alarak misyonerlik faaliyetlerini artırmıştır.

İkon kırıcılığı olarak adlandırılan ve İmparator III. Leon'un, 730'larda kiliselerde bulunan aziz ve şehitlerin suretlerinin (ikon) kırılmasını emrettiği olay, dönemin en ciddi problemlerinden biridir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HIRİSTİYANLIK

1054 yılında Katolik ve Ortodoks Kiliselerinin birbirini aforoz etmeleri; 1096-1272 yılları arasında gerçekleşen Haçlı Seferleri; Kilisenin çok fazla dünyevileşmesine karşı akımların oluşması, Ortaçağ'ın önemli olgularındandır.

Dini anlamdaki açıklamaların yetersiz kaldığı ve Hıristiyanlığın temel öğelerinden uzaklaşıldığı şeklindeki söylemler etrafında, Reform hareketlerinin başladığı görülür.

18. yüzyıldaki Batı Aydınlanması ile kilise teolojik konularda bilim ve felsefenin kendine yönelttiği sorulara cevap vermekte zorluk yaşamıştır.

Modern Dönem

Bu hususta Martin Luther (ö. 1546), reform hareketlerinin öncülüğünü yapmıştır.

Sonraki süreçte de misyonerlik, diyalog ve ekümeniklik adı altında modern dünyada varlığını sürdürmektedir.

2.2. Hıristiyanlığın İnanç Esasları

Teslis:

1

Hıristiyanlar, Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adı altında üç kişilikte tek bir Tanrı'nın varlığına inanırlar.

2

Hıristiyanlar bu formüle, üçlükte birlik veya birlikte üçlük demektedirler.

3

İnancın bu karışık yapısı nedeniyle, akılla kavranamayacağı ve ancak iman edilmesi gereken bir sır/ gizem olduğu dile getirilir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

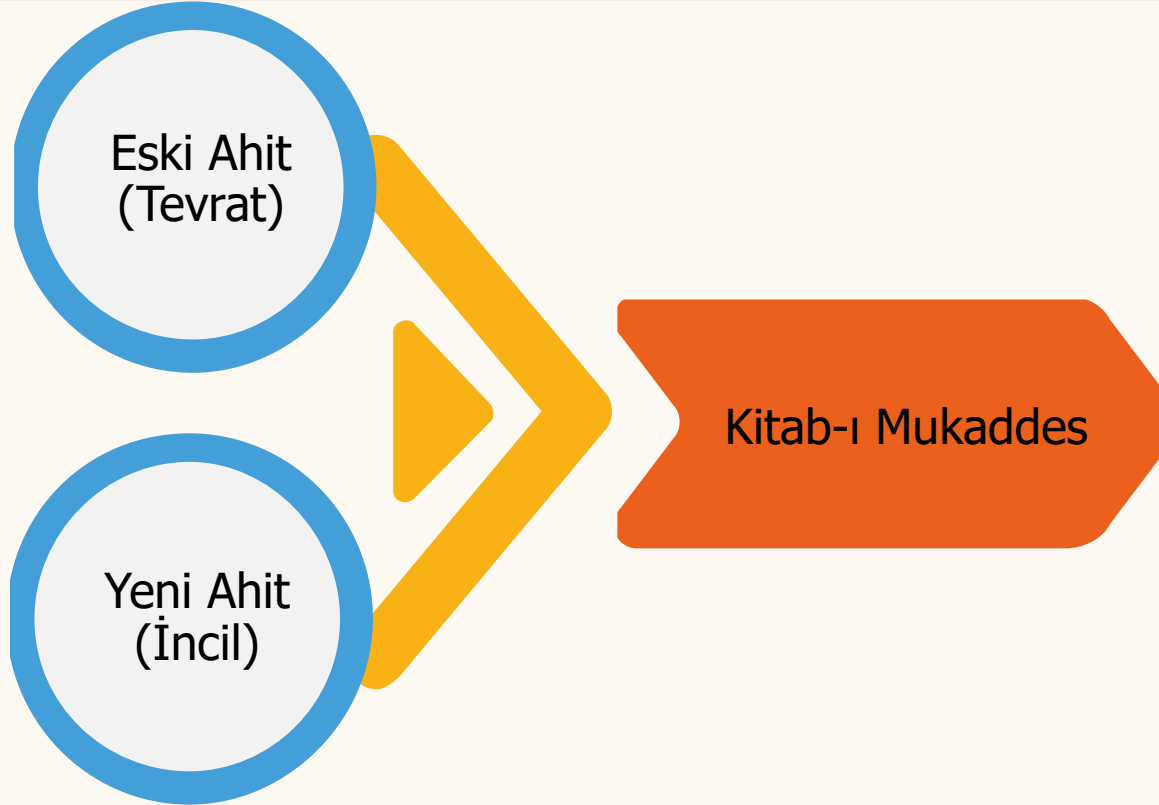
Kutsal Kitap:

Hıristiyanlığın kutsal kitap külliyyatına, Kitâb-ı Mukaddes denir. Bu külliyyat, Eski Ahit ve Yeni Ahit'ten oluşur.

Hıristiyanlara göre Hz. İsa ne bir İncil yazmış ne de yazdırmıştır. Çünkü Hz. İsa, Tanrı'nın kelamı olarak kabul edildiği için vahyin bizzat kendisidir.

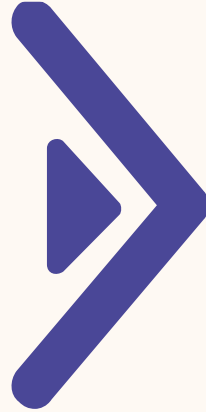
Günümüzdeki İncil metinleri ise Hz. İsa (a.s) ile ilgili havarilerin veya sonraki dönemde şifahen duyulan anlatıların bir araya getirilmiş hâlidir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Yeni Ahit
(İncil)

- Matta İncili
- Markos İncili
- Luka İncili
- Yuhanna İncili
- Resullerin İşleri
- Havarilerin Mektupları
- Vahiy

Biliyor musunuz?

- Hıristiyan araştırmacıların da kabul ettiği üzere yazılan İncil metinleri, Markos yaklaşık 70; Matta ve Luka 90 ve Yuhanna İncili de 110'lu yıllarda kaleme alınmıştır.

Peygamberlik:

- Hıristiyanlık, Yahudilerin Kutsal Kitabını ve burada geçen tüm peygamberleri kabul etmekle birlikte Hz. İsa'yı peygamber olarak görmezler.
- Zira o, "Tanrı'nın Kelamı", "Tanrı'nın Oğlu" olarak algılandığı için ona peygamberlikten çok daha üst bir statü verilmiştir.
- Hıristiyanlık, Hz. İsa'nın diğer peygamberlerde olduğu üzere bir vahiy aldığını kabul etmez.
- Zira Hz. İsa Tanrı Kelamı şeklinde tanımlandığı için vahyin bizzat kendisi olarak görülür. Böylece onun, tanrısallık yönü ön plana çıkartılır.

Kurtuluş:

- Hıristiyanlığa göre Âdem ve Havva'nın cennette işlediği günah nedeniyle tüm insanlık günahkârdır.
- İsa çarmıha gerilerek insanlığın bu günahı için canını vermiş ve onun bu eylemi kefareti olmuştur.
- Bu durumda insanın kurtuluşu İsa'nın bu eylemine iman etmekten geçer.

Hıristiyanlıkta Önemli Kiliseler:

- Hıristiyan ibadethanelerine kilise dediği gibi belli başlı Hıristiyan cemaatlerine/mezheplerine de kilise denmektedir. Önemli kiliseler şunlardır.

Katoliklik

Protestanlık

Ortodoksluk

**Evanjelik
Kilise**

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Katolik kelimesi evrensel anlamına gelmektedir. Bu kilise, kendisinin havari Petrus tarafından kurulduğunu ifade eder.

Katolik Kilisesi'nin merkezi yani Papalık makamı, Vatikan'dır. Ruhban sınıfına mensup hiçbir kişi evlenemez, kendisinin malı, mülkü olamaz.

Katoliklik

Papa'nın yanılmaz olduğuna inanılır. Ruhban sınıfına mensup olmayanlar, evlenebilir ancak boşanamazlar. Ritüel ve ayinler Latince yapılır.

Günümüzde Güney ve Orta Amerika, Güneybatı ve Merkezi Avrupa (Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz) ülkelerinde ciddi oranda Katolik bulunmaktadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Papalık (Vatikan)

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HIRİSTİYANLIK

Ortodoks kelimesi, doğru inanç anlamına gelmektedir. Kilise kendisinin, havari Andreas tarafından kurulduğunu belirtir.

Ortodoks Kilisesi'nin en önemli kadim merkezi İstanbul'dur. Ortodokslar, ruhban sınıfının en üst kademesindeki kişiye, Patrik derler.

Ortodoksluk

Ritüel ve ayinler Grekçe yapılır. İsa ve diğer önemli Hristiyan azizlerinin heykel ve resimleri (ikonlar), çok önemli olup bunlara saygı gösterilir.

Günümüzde Macaristan, Romanya, Çekoslovakya, Yunanistan ve Rusya'da Ortodoks Kilisesi'ne mensup insanlar çoğunluktadır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Fener Rum Patrikhanesi (İstanbul)

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Katolik Kilisesi'nin yaptığı uygulamaları protesto etmesi nedeniyle bu gruba Protestanlar denilmektedir.

Protestanlık Papa'nın yanılmazlığı, ruhban sınıfının halkın inançlarını istismar etmesi, cennetten arsa satılması (endüljans) gibi uygulamaları da doğru bulmayan Martin Luther'in (ö. 1546) öncülüğünde ortaya çıkmış bir mezheptir.

Protestanlık

Kişinin kurtulmak için ruhban sınıfına ihtiyacının olmadığı, herkesin Kutsal Kitabı anlayabileceği, kendi diliyle ayin yapabileceği ve Tanrı'nın lütfu ile kurtulacağı belirtilir.

Günümüzde Almanya, İngiltere ve Amerika'da yoğun bir nüfusa sahiptir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Evanjelizm, özellikle 17. yüzyıldan sonra birçok Protestan grubu bünyesinde barındıran harekete denilir. Avrupa ve Amerika'daki birçok Protestan grup, kendini Evanjelik kilise olarak nitelendirir ve Amerika'da en etkili dinî gruplardan biridir.

Bu gruba göre Evanjelik öğretileri kabul eden kişinin yeniden doğduğuna inanırlar. Bunun için de bireysel dindarlık ve dinî tecrübe önemlidir. Kutsal Kitap, lafzi/literal olarak okunur.

Evanjelik Kilise

Mesih'in geleceğine olan inanç en temel öğreti olup O'nun gelmesinden önce olacak felaketler (deprem, sel, savaş/Armagedon) çok dikkatli bir şekilde takip edilmektedir.

Misyoner faaliyetlere çok önem verilir ve bu bağlamda kitle iletişim araçları (tv, internet vb.) kullanılır.

2.3. Hıristiyanlığın Ritüelleri, Sembolleri ve Kutsal Mekânları

- Hıristiyanların ayinlerini yaptığı yerlere kilise denilir. Bu terim, Yunanca "ekklesia" teriminden türemiş olup hem toplanma yeri hem de Hıristiyan toplumunu ifade eder.
- Günümüzde kiliselerin yapı itibarıyla büyük olanlarına **katedral**; daha küçük ve sade olanlarına da **şapel** ismi verilir.

Saint Nicholas Kilisesi (Demre, Antalya)

Ritüeller:

Günlük İbadet

Ruhban sınıfına mensup olmayanlar için sabah ve akşam olmak üzere günde iki defa ayin söz konusudur.

Dualar ve ilahilerle ayin yerine getirilir.

Ruhban sınıfının ait oldukları kilise ve tarikata göre ayin saatleri daha fazladır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Haftalık İbadet

Hıristiyanlar, haftalık ayinlerini Pazar günü yaparlar.

Bu ayinde rahip; vaaz verir, dua eder ve ayinin en önemli unsuru olan ekmek şarap sakramentini yerine getirir.

Hız. İsa'nın Cuma günü çarmıha gerilip Pazar günü dirilmesi inancı nedeniyle ayinler Pazar günü yapılır.

Dinî Bayramlar

Noel/Christmas

Hız. İsa'nın (a.s)
doğumu anısına
25 Aralık
(Katolikler) veya
6 Ocak'ta (Doğu
Kiliseleri)
kutlanan
bayramdır.

Lent

Paskalya öncesinde
bu güne hazırlık
olarak kırk günlük
dua ve oruç
günlerine denir. Bu
kırk günlük oruç,
günümüzde bir
perhiz şeklinde
uygulanır.

Paskalya/Easter:

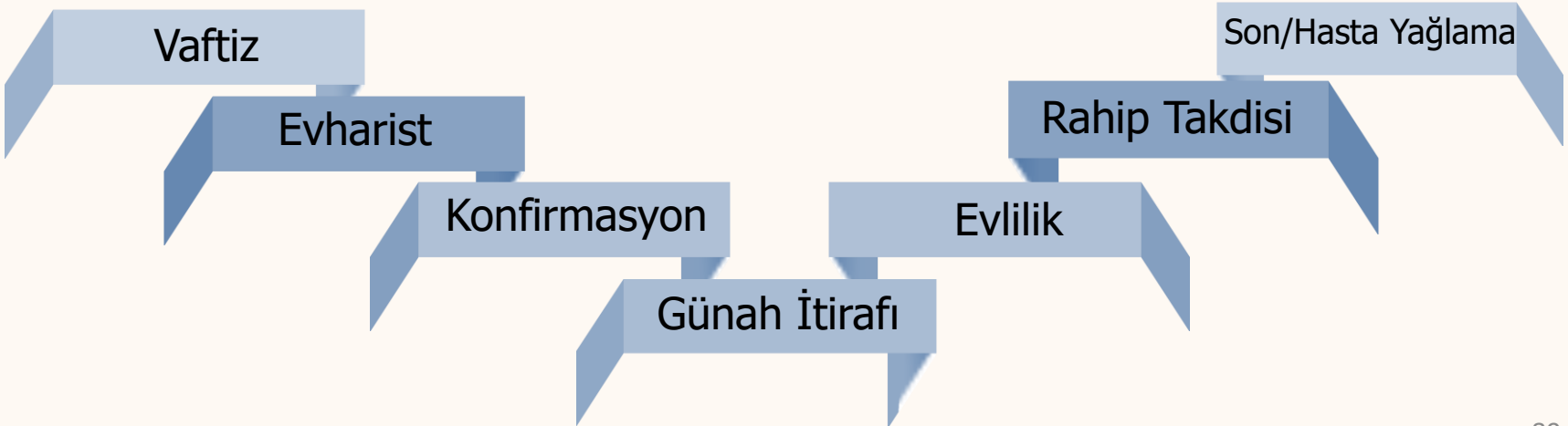
Hıristiyanlığa
göre Hz.
İsa'nın (a.s)
çarmıha
gerildikten üç
gün sonra
dirilmesi
anısına
kutlanılır.

Pentekost

Paskalya'dan elli
gün sonra Kutsal
Ruh'un
havarilere inişi
anısına kutlanan
bayramdır.

Sakramentler:

- Hristiyanlıkta kilise sırları ve inancın göstergesi olarak yapılan ritüellere sakrament denilir.
- Yedi sakrament vardır:

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Vaftiz

Dine giriş ve asli gūnahtan kurtuluş için uygulanan Vaftiz, bebeğın veya kişinin, suya daldırılması veya hastalık endişesi gibi durumlarda su serpilmesi ile yapılır.

Evharist

Komünyon ve Ekmek Şarap ayini şeklinde de isimlendirilen Evharist, İsa'nın havarileriyle yediğı son akşam yemeğinde ekmek için "bu benim etim", şarap için de "bu benim kanım" demesi ile başlayan bir ayindir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

Konfirmasyon

Kişinin kiliseye kabulü, imanının teyit ve takrir edilerek güçlendirilmesi ve Kutsal Ruh'un inayetini almak için Ortodoks kiliselerince Vaftizden hemen sonra; Katoliklerce de 7-14 yaş arasında yapılan ayine denilir.

Günah itirafı

Kişinin işlemiş olduğu günahlarını yılda en az bir kez bir rahibe itiraf etmesi ve rahibin de kilisenin kendine verdiği yetkiye dayanarak onu bağışlamasıdır.

Evlilik

Evliliğin kutsal bir eylem olmasına binaen nikah akitlerinin kilisede bir rahibin önünde yapılması sakramentine denilir.

Rahip Takdisi

Rahip olacak kişilerin, bir üst sınıftaki ruhban sınıfından biri aracılığıyla dinî törenler eşliğinde atanmasına denilir.

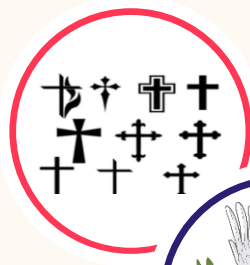

Son/Hasta Yağlama

Bir Hıristiyan hastalandığında veya ölümü yaklaştığında rahip tarafından okunmuş yağ ile şifa bulması ve günahlarının bağışlanması için vücudunun belirli bölgelerine haç işareti yapılarak uygulanan bir sakramenttir.

Semboller:

Haç: Hristiyanlara göre Hz. İsa'nın çarmıha gerilmesini sembolize eder. Farklı haç türleri vardır.

Balık: İsa Mesih'in Tanrı'nın oğlu ve kurtarıcı olduğu anlamına gelir.

Güvercin: Kutsal Ruh'un sembolü olarak kullanılır.

Kuzu: Hristiyanlara göre Hz. İsa, insanların günahı için kendini kurban etmiş kuzudur.

Kutsal Mekânlar:

- **Beytüllahim/Betlehem:** Hıristiyanlara göre Hz. İsa'nın doğduğu kabul edilen ve Kudüs'ün 8-10 km kadar güneyinde olan bir yerdir.
- **Ürdün Nehri veya El-Mağtas:** Hz. İsa'nın Vaftizci Yahya tarafından vaftiz edildiğine inanılan ve günümüzde Ürdün toprakları içinde olan nehirdir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

- **Kıyamet Kilisesi:** Hristiyanlara göre Hz. İsa'nın (a.s) çarmıha gerildiği, gömüldüğü ve dirileceğine inanılan yere yapılmış olan Kudüs'teki kiliseye denir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

- **Aziz Petrus Kilisesi:** Hz. İsa'nın (a.s) havarilerinden Petrus'un gömüldüğüne inanılan yerin üzerine inşa edilmiş kilisedir. Vatikan'dadır.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

- **Meryem Ana Kilisesi:** Selçuk'ta (İzmir) Hz. Meryem'in anısına inşa edilmiş ve aynı zamanda ziyaret mekânı olarak kullanılan kilisedir.

3. ÜNİTE / YAHUDİLİK VE HİRİSTİYANLIK

- **Aziz Pavlus Kuyusu:** Tarsus'ta (Mersin) Pavlus'un yaşadığı eve ait olduğuna inanılan kuyudur.

